

Foredrag om N.F.S. Grundtvig (1783 - 1872)

dansk digter, præst, historiker, politiker, pædagog og filolog

Et samarbejde med SKANDAC i rækken af foredrag om nordiske personligheder

Grundtvigs betydning for dansk kultur lader sig vanskeligt sammenfatte i få ord. Hans indflydelse spores inden for digter- og malerkunst, inden for kirke og skole og i politik, og den rækker langt ud over grænserne for den folkelige og kirkelige bevægelse, der efter ham kalder sig grundtvigianismen. Under besættelsen 1940-45 blev Grundtvigs digtning en magtfuld inspiration til at fastholde dansk folkelig identitet. Siden har det i 1947 stiftede Grundtvigselskab ydet en imponerende indsats for at frugtbar gøre den voksende Grundtvig-interesse i en række vægtige videnskabelige publikationer. I ulandene viser man i vore dage en bemærkelsesværdig interesse for Grundtvigs folkelige grundtanker, og fra de seneste års kulturdebat herhjemme kan nævnes, at også nulevende kulturpersonligheder finder bekræftelse på deres egne ideer i Grundtvigs skrifter. Grundtvigs mest dybtgående eftervirkning viser sig imidlertid på den måde, at ord, som han har talt, og tanker som han har formuleret, på en helt selvfølgelig måde er blevet en integrerende del af dansk sind og selvforståelse.

**Foredraget afholdes på dansk af
pastor Jens Barfod
d. 25. januar 2012 kl. 19.30**
i
**Restaurant & Zunftstube Weisser Wind
Oberdorfstrasse 20, 8001 Zürich
Entré: CHF 10,-**

Grundtvig er ved siden af Søren Kierkegaard den betydeligste personlighed i 1800-tallets danske åndsliv. Med originalitet og styrke gjorde han sig gældende på vidt forskellige felter, der utvungent samledes i én og samme bestræbelse hos ham selv: fornyelsen af dansk folkelighed og kristendom. Hans alsidige engagementer hænger tæt sammen med hans egen livshistorie. Han var ud af konservativ luthersk-pietistisk præsteslæggt, og blev født i Udby på Sydsjælland, hvor faderen var præst. Som niårig blev han sendt hjemmefra for hos en præst i Midtjylland at blive forberedt til undervisningen på Aarhus Katedralskole (1798-1800). Når han senere i livet vendte sig imod "den sorte skole", var hans egne erfaringer fra Århus en del af baggrunden. I 1803 blev han teologisk kandidat fra Københavns Universitet, men havde på dette tidspunkt brudt med hjemmets pietistisk farvede kristendom og erklæret sig som renlivet rationalist

I studietiden havde Grundtvig gjort forskellige litterære forsøg, men først da han 1805-08 var huslærer på en herregård på Langeland, gik skrivelserne i en ny retning, bestemt af en voksende interesse for romantikkens poesi og filosofi og den nordiske mytologi. Den poetiske erkendelsesform hævdede ham op over "eksistensen" til en ny livsforståelse, der kom til udtryk i *Nordens Mytologi* (1808), et værk, der opfordrede til en åndelig genrensning efter Danmarks militære og politiske katastrofer, Københavns bombardement og tabet af flåden i 1807. Med den norrøne digtning som forbillede konkurrerede han som historisk digter med Adam Oehlenschläger. I 1810 rettede han i en prøveprædiken et skarpt angreb på den rationalistiske prædiken i samtiden. Det indbragte ham en irettesættelse fra universitetet. Senere på året blev han grebet af en stærk bevidsthed om, at han var kaldet til at reformere den danske kirke, men lammedes af spørgsmålet, om han selv var en kristen -en psykisk krise, der kan aflæses i julesalmen, "Dejlig er den Himmel blå" (dec. 1810), "barnesangen", der tydeligt foregriber krisens overvindelse.

Gennem sin ofte kritiske skribentvirksomhed kom Grundtvig i modsætningsforhold til både personer og myndigheder, der eksemplervis forbød afsyngelsen af nogle af hans salmer. f.eks. "Den signede dag". I alt skrev han ca. 1.500 salmer, hvoraf mange synges den dag i dag. I 11 år var han også idømt "livsvarig censur". Grundtvigs store personlighed kunne dog ikke knægtes og i 1830'erne ændredes hans livssyn, hvorefter han fremsatte sit program om "skolen for livet", dvs. en fri og levende folkeoplysning for voksne, der ikke skal bygge på bøger og lærerautoritet, men på vekselvirkningen i den indbyrdes samtale mellem elev og lærer, den idé, der fra 1844 og frem blev realiseret med oprettelsen af de grundtvigske højskoler og friskoler. Grundtvigs skoleskrifter vakte ikke synderlig opsigt da de udkom. Imidlertid grundlagdes allerede i løbet af 1840'erne og 1850'erne et antal folkehøjskoler hvis sigte og metode var væsentligt inspireret af Grundtvigs ideer

I 1844 talte Grundtvig om folkeånden og modersmålets genoplivelse for 10.000 lydhøre mennesker på Skamlingsbanken. Fra da af stod han som en landskendt politisk skikkelse, ikke mindst i skandinavistiske kredse. I 1848 indvalgte han i Rigsdagen, og han blev medlem af den grundlovgivende forsamling.

Hermed tilmelder jeg personer til foredraget om N.F.S. Grundtvig d. 25.01.12 kl. 19.30

Navn: Tlf.: E-mail:

Sendes til Den Danske Koloni i Schweiz, Holzmühleweg 20, 3303 Jegenstorf – e-mail: dansk@dansk.ch